

Dunabogdány Község Önkormányzata
Gazdaságfejlesztési stratégia
2021 – 2025

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló	3
2. A gazdaságfejlesztési stratégia megalkotása során alkalmazott módszertan	5
2.1. A gazdaságfejlesztési stratégia célja, a primer és szekunder adatgyűjtés módszertana	5
2.2. A 2015-2019-es időszak gazdaságfejlesztési stratégiájának megvalósulása, visszamérés.....	7
3. Helyzetelemzés.....	9
3.1 Külső környezet elemzése (PESTEL)	9
3.2. Dunabogdány adottságai – belső helyzetelemzés.....	17
3.2.1. <i>A település bemutatása</i>	17
3.3. SWOT elemzés	19
4. A primer elemzés eredményeinek bemutatása	25
4.1. Vállalkozói workshop	25
4.2. Civil workshop	26
5. Dunabogdány gazdaságfejlesztési stratégiája 2020-2025.....	29
5.1. Jövőkép.....	29
5.2. Stratégiák.....	30
5.3. Részletes elemzés - Önkormányzati rendőrség kialakításának lehetőségei.....	35
5.4. Cél-eszköz mátrix.....	39
5.5. A gazdaságfejlesztési stratégia intézkedéseinek finanszírozása	41
5.6. Eredményességi és monitoring kritériumok meghatározása	44

1. Vezetői összefoglaló

Jelen dokumentum Dunabogdány **öt éves gazdasági stratégiáját** tartalmazza, egységes keretbe foglalja mindazokat az intézkedéseket, javaslatokat, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a település megvalósíthassa **jövőképét**.

A tanulmány előkészítése során elemeztük a már meglévő stratégiai dokumentumokat, a 2015-2020-as időszak gazdasági stratégiáját, a település költségvetését, belső szabályzatokat és rendeleteket.

Az előző gazdaságfejlesztési stratégia záróévet, valamint a 2021-es esztendőt a koronavírus-járvány társadalmi-gazdasági következményei határozták meg. A járvány hatással volt az önkormányzatok, önkormányzati intézmények működésére, gazdálkodására is. Dunabogdány esetében – bár érezhető volt az elvonások okozta kiesés, de a kedvező finanszírozási egyensúly miatt – a közszolgáltatások ellátása nem forgott veszélyben, sőt a tervezett beruházások is folytatódtak.

Az újraindulás, újratervezés jegyében jelen stratégia azt tűzi ki célul, hogy Dunabogdány 10 éves időtávon belül még inkább **élhető, lakosai számára kiemelkedő életminőséget biztosító, a közösségi értékeket őrző településsé válik**. Fontos szempont, hogy a település lakosai számára már most is városi minőségű szolgáltatásokat nyújt. Ezekre építve Dunabogdány egy olyan fejlett és egyben rendezett, rendszerezett településsé kíván válni, amely az itt lakók számára a különleges természeti adottságokkal együtt egy magas életminőség elérését teszi lehetővé.

Ezen vízó elérését 5 kijelölt stratégiai irány támogatja:

1. **Környezet- és egészségvédelem:** Dunabogdány környezet- és egészségtudatos intézkedéseivel élhető és egészséges környezetet biztosít a település lakosai számára.
2. **Szolgáltató település:** Dunabogdány lakosainak minden generációja számára helyben, kiváló minőségben elérhetőek a mindennapi életben elengedhetetlen közszolgáltatások.
3. **Fejlődő infrastruktúra:** Dunabogdány településképeinek fejlesztése hozzájárul ahhoz, hogy az itt élők rendezett lakókörnyezetben, modern települési infrastruktúrát használva élhessék mindennapjaikat.
4. **Fenntartható turizmus:** Dunabogdány elhelyezkedését és természeti adottságait használva, de nem kihasználva aktívan alakítja a szezonban megjelenő helyi és áthaladó turizmust, kiemelt célként kezelve, hogy ennek mértéke ne befolyásolja negatívan az itt lakók életminőségét.
5. **Közösségépítés:** Dunabogdány lakóközössége számára a helyi kultúra, hagyományok, a közösség összetartó erejének ápolása közös érdek. Célunk egy együttműködő, egymást támogató, aktív közösségi élet támogatása.

A gazdaságfejlesztési stratégia tartalmazza az 5 stratégiai cél megvalósítását támogató intézkedési tervet, valamint kitér a finanszírozási lehetőségekre is. Javasoljuk, hogy évente valósuljon meg a stratégia és vízió felülvizsgálata, szükség szerint igazítása a

megváltozott körülményekhez. Ez akkor vezethet sikerre, ha az intézkedések mérése, utókövetése biztosított. Ennek kereteire a stratégia utolsó fejezete tartalmaz javaslatokat.

2. A gazdaságfejlesztési stratégia megalkotása során alkalmazott módszertan

2.1. A gazdaságfejlesztési stratégia célja, a primer és szekunder adatgyűjtés módszertana

Jelen projekt célja Dunabogdány Önkormányzata számára a **2020–2025-ös időszakban** a főbb stratégiai irányok rögzítése, a gazdaságfejlesztési stratégia elkészítése.

A gazdaságfejlesztési stratégia megalkotását a **2011. évi CLXXXIX. törvény** Magyarország helyi önkormányzatairól szabályozza, meghatároz néhány kötelező elemet.

116. § (1) A képviselő-testület **hosszú távú fejlesztési elképzeléseit** gazdaságfejlesztési stratégiában, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(3) A gazdaságfejlesztési stratégia, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdaságfejlesztési stratégia, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - **tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.**

Jelen gazdaságfejlesztési stratégia megalkotásakor az Önkormányzat által kitűzött cél a lakosság a korábbi gyakorlathoz képest nagyobb fokú bevonása a stratégiaalkotás folyamatába. A lakossági igények felmérése és az állampolgári szempontok beépítése már rövidtávon is a közszolgáltatások színvonalának emelkedéséhez vezethet. Fontos, hogy az állampolgárokkal történő együttműködésére megfelelő stratégiával rendelkezzen az önkormányzat, ami biztosítja a tapasztalatok tényleges beépülését az önkormányzati működésbe. Javaslatunkat úgy állítottuk össze, hogy lehetőség szerint a lakosság és az önkormányzat közötti interakciók jelentős csatornáinak mindegyikét lefedjék, egységes koncepciót alkotva.

A lakosság és a helyi vállalkozások bevonása **primer információgyűjtés** segítségével történt:

- *Önkormányzati workshop 2021. február 11.*
- *Civil workshop 2021. május 20.*
- *Vállalkozói workshop 2021. május 27.*

A workshopok a gazdaságfejlesztési stratégia megalkotásához igen gazdag és széleskörű inputot szolgáltatnak. A részletes eredményeket jelen dokumentum 4. fejezetében ismertetjük.

A primer kutatás része volt a választott képviselőkkel folytatott interjúk, valamint egy workshop is, amely a stratégia főbb célkitűzéseinek és jövőképeinek egyeztetését szolgálta.

A primer adatgyűjtést **szekunder információk feldolgozása** is támogatta, munkánk során elemeztük:

- Dunabogdány Önkormányzat 2019-es, 2020-as költségvetését, a 2021-es költségvetési tervezetet
- A korábbi ciklusok gazdasági és fejlesztési programjait
- A gazdaságfejlesztés témában rendelkezésre álló széles nemzetközi szakirodalmat, benchmarkokat

Az elemzések után következett a gazdaságfejlesztési **stratégia irányainak kijelölése**. A lakossági szegmensek elemzése után azonosítottuk a:

- Települési szintű fejlesztési konszenzusokat
- A fejlesztések kedvezményezett célcsoportjait

A gazdaságfejlesztési stratégia elkészítése során a fejlesztési céllistát célcsoportokhoz rendeltük, ennek eredményét az 5.3. fejezet célmátrixában mutatjuk be. Az egyes területek kapcsán megbecsültük a szükséges előkészítési és lebonyolítási időigényt, javaslatot tettünk az időzítésre.

2.2. A 2015-2019-es időszak gazdaságfejlesztési stratégiájának megvalósulása, visszamérés

A 2019-ben lezárult előző gazdaságfejlesztési stratégia egy visszamérési keretrendszer kialakítására tett javaslatot, amely tartalmaz minden részstratégiai esetén egy mérhető mutatószámot, valamint egy kiinduló és egy célértéket. A keretrendszeren kívül azonban konkrét javaslat a mutatószámokra a dokumentumban nem szerepelt. (Jelen stratégia 5.4. pontja a mérés megkönnyítése érdekében már tartalmaz erre vonatkozó ajánlásokat).

A 2020-2025-ös stratégia készítése során folytatott interjúkból kiderült, hogy bár a rendszeres visszamérés nem történt meg, 2020-ban készült egy polgármesteri visszatekintés, amely összefoglalja az elért eredményeket. Ezen dokumentum releváns részeit rövidítve az alábbiakban bemutatjuk, hiszen fontos eleme a visszamérésnek.

A koronavírus megjelenésével az amúgy sem könnyű önkormányzati finanszírozás még kiszámíthatatlanabbá vált (a részletes elemzést lásd: 3.1.1 fejezet). A megfogalmazott polgármesteri cél **egy rendezett, kiegyensúlyozott, családbarát település kialakítása, megtartása.**

A kiemelt területek:

1. „Az **ingatlanfejlesztések** területén a kijelölt céloknak több mint 60%-a teljesült, és számos fejlesztés valósult meg az útfelújítások és a csapadékvíz- elvezetés területén is.” *A civil workshop (4.2. fejezet) alapján ez a terület továbbra is kritikus, ráadásul az egyik legnagyobb költségtényező. A fejezet tartalmaz a következő ciklus céljaira hatással bíró lakossági javaslatokat.*
2. „A **településkép** formálásában jelentős előrelépést értünk el: az emberek ma már elfogadják, hogy nem akadályozni, hanem szakember által segíteni kívánjuk a házuk és egyben a település szépítését! Településen ma már egységes zöldfelület-kezelés zajlik, ennek köszönhetően a főutca képünk rendezettebb, egységesebb és szebb lett. A kerékpárút melletti részt civil kezdeményezésre fásítottuk, a központi területet pedig tervek szerint növényekkel népesítjük be.” *Ezen területre a 2019-ig tartó stratégia horizontális szempontjai között hangzottak el javaslatok, illetve a 2014-es civil és vállalkozói workshopon. A költségvetési korlátok figyelembe vételével ezen szempontok a lehetőségekhez mérten teljesültek. A következő ciklusban ezek elsősorban a környezettudatosság kapcsán nevesítettek.*
3. „**Turisztikai fejlesztés** területén álláspontunk kiváló jellegű. A meglévő szabadstrandunkat folyamatosan karbantartjuk, de kapacitása a nyári időszakban már elérte a maximumot. Parkolók fejlesztésébe sem fogtunk, hiszen, akkor még több turista venné igénybe a partot. Az elmúlt ciklus fejlődése, fejlesztése nem a turisztika irányában valósult meg!” *A 2015-2019-es stratégia kiemelt célként foglalkozik az egységes települési arculat kialakításával, a*

kifelé történő kommunikációval, a turizusból fakadó előnyök kihasználásával. El is indultak olyan kezdeményezések (kishajó kikötő, strand felújításának előkészítése), amelyek ezt a területet erősítik. Azonban amíg a ciklus elején a lakosság az egyre emelkedő látogatószám negatív vonatkozásaival is szembesülhetett (pl. parkolási helyzet, szemetelés), 2020-21-ben a koronavírus-járvány helyezte más megvilágításba a tömegturizmust. Így indokolt a 2019-ig tartó stratégiai dokumentum által tett javaslatok igazítása a változó külső környezethez, illetve a lakossági igényekhez. A beruházások folytatása indokolt, azonban a tömegturizmus helyett a fenntartható, a helyben értéket teremtő turizmus előtérbe helyezése lesz a cél.

- 4. Kulturális és szemléletfejlesztések.** *„Azt gondolom ezen a téren kiegyensúlyozott a teljesítményünk. A civil szervezetekkel és a vállalkozókkal kiváló kapcsolatot ápolunk. A kitűzött cél a sváb-magyar kultúra kapcsolatában sokat javult, egymás ünnepségén koszorúznak. Az oktatási színvonal az elmúlt években rengeteget fejlődött, ma már a diáklétszám 300 fölött van, ezért iskolabővítésbe kellene fogni, amely most jelenleg a Tankerület passzivitása miatt nem valósult meg. Ezért a gyerekeket átmenetileg konténer-tantermekbe fogják helyezni. Cél, hogy az önkormányzat újra részt vegyen ezen munkálatokban és a gyermekeket kimenekítsük a kényszermegoldásból és a nekik megérdemelt helyen tanítsuk! A környezetvédelem leginkább az avarégetés területén lépett előre. Az égetés lehetőségeit lekorlátoztuk, képviselő-társam segítségével a lakosság folyamatos információt/tájékoztatást kap. Az iskola solar energia ellátásával sikerült a zöld iskolák közösségébe belépni. A közösségi együttélésről szóló kiskönyv elkészítése a végéhez közeledik, ezt is ki fogjuk adni. Testvérvárosunkkal kapcsolatunk továbbra is kiváló.” Az előző ciklushoz képest a civil szervezetek száma a településen stabil, és bár az utóbbi másfél évben rendezvényekre nem, vagy csak korlátozottan került sor, a közösségek továbbra is aktívak maradtak. A civil workshopon elhangzott, hogy az éves önkormányzati pályázat jól hasznosul, a helyi közösségek erősödését szolgálja.*
- 5. Pénzügyi és gazdasági irányelvek** *„területére vagyok a legbüszkébb. Az elmúlt öt évben pénzügyi területünk stabil, kiszámítható és átlátható lett. Hitelt fel nem vettünk, csak törlesztettünk. A beruházásoknál tartottuk az előírt célokat!”. Dunabogdány jól él a rendelkezésre álló pályázati forrásokkal, amelyek jelentős részben illeszkednek a gazdaságfejlesztési stratégiában meghatározott irányelvekhez. Az egyetlen, hamarosan lejáró hiteltörlesztés sem haladja meg éves szinten a mérlegfőösszeg 2%-át, valamint az utóbbi 5 évben hitelfelvétel nem történt. A kiegyensúlyozott gazdálkodásnak köszönhetően a koronavírus járvány kezelése során hozott kormányzati intézkedések, majd az őket követő kompenzációs rendszer sem ingatta meg a közszolgáltatások ellátását. Az önkormányzatok kiegyensúlyozott gazdálkodását szabályozó stabilitási törvény alapján ha a szükség vagy egy nagyobb beruházás indokolná, akár havi 40 millió forintos törlesztőrészletig lehetősége lesz a településnek külső forrást beszerezni.*

3. Helyzetelemzés

3.1 Külső környezet elemzése (PESTEL)

A külső környezet az önkormányzatokat körülvevő szabályozási, gazdasági, társadalmi rendszer, amelyben működnek. Ezekről a hatásoktól egyetlen magyar település sem függetlenítheti magát, hiszen még a leginkább kiegyensúlyozott gazdálkodás esetén is az önkormányzatok által nem befolyásolható események, mint napjainkban a koronavírus járvány, alapjaiban képesek megváltoztatni a települések mindennapjait.

Ezeket a külső hatásokat a PESTEL elemzés szempontjai szerint tekintjük át, a legfontosabb szempontokat külön alfejezetekben fejtjük ki bővebben.

3.1.1 (P) Politikai környezet:

A politikai környezet elemzése során azokat a központi kormányzati hatásköröket tekintjük át, amelyek hatással lehetnek az önkormányzat működésére. Ide tartozik operatív szinten az adózás, munkajog, kereskedelem mellett az önkormányzati működés kereteinek szabályozása (Mötv.), valamint magasabb szinten a politikai környezet stabilitása, kiszámíthatósága.

Az önkormányzatok kötelezően vállalt feladatait a **Mötv.** határozza meg. A törvény a kötelezően ellátandó feladatokhoz normatívákat rendelve feladatfinanszírozást biztosít. Egy település mozgásterét így saját bevételei jelentik, amelyek segítségével önként vállalt feladatokat láthat el, bővítve a területén elérhető szolgáltatás-palettát, illetve az állami normatívát kiegészítve emelheti a kötelező szolgáltatások általános színvonalát.

Dunabogdány Önkormányzata akkor tud igazán tartós versenyelőnyt elérni a környező településekkel szemben, ha áttekinti feladat-ellátási rendszerét, és a forrásfelhasználás optimalizálásával lehetőséget teremt a szolgáltatási színvonal fejlesztésére. A felszabaduló források felhasználása két módon történhet:

- Egyes feladatait átszervezés után hatékonyabban látja el, és a felszabaduló forrásokat szolgáltatás színvonalának emelésére fordítja
- A felszabaduló forrásait új önkéntes feladatok ellátására csoportosítja át

A kötelező feladatok ellátása jelenti a higiénias kritériumot, azaz azt a minimumot, amely elengedhetetlen a település működéséhez, és az itt élők elégedettségének fenntartásához, de valójában megkülönböztetésre, differenciálásra nem alkalmasak. Tehát mindenképpen szükséges például a zöldterület fenntartás, de ez önmagában nem versenyelőny, nem megfelelő ellátása viszont komoly versenyhátrányt okozhat.

Az önkormányzati törvény rendelkezése alapján a helyi önkormányzat – a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével – önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi

közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

Ezek az önként vállalt szolgáltatások azok, amelyek segítségével már egyedi települési arculat születhet, itt olyan extra tartalom jelenhet meg, ami máshol nincs, egyedi, értéket termel, jól célzott intézkedéseket fogalmaz meg. Fontos tehát, hogy ezzel a szabadon felhasználható kerettel miként bánik az Önkormányzat.

A stratégia megalkotásakor arra törekedtünk, hogy megteremtsük a rendelkezésre álló források megfelelő elosztását a kötelező közszolgáltatások, az önként vállalt feladatok, valamint a fejlesztések (önerő biztosítása és saját költségű fejlesztések) között. Célunk az, hogy Dunabogdány Önkormányzata egy a település adottságait kihasználó, országos szinten is egyedülálló szolgáltatás portfóliót alakítson ki, amely biztosítja a helyi lakosság átlagon felüli életminőségét Dunabogdányban.

Az 5. fejezetben a jelenlegi struktúrára építve kijelöljük a szolgáltatások fejlesztésének új irányát, a prioritást élvező területeket. A stratégia csupán a kiemelt területeket és a célokat fogalmazza meg, áttekintő jellegéből fakadóan nem terjed ki a stratégiai fókuszon kívül eső közszolgáltatásokra, amelyek kapcsán Dunabogdány célja a jelenlegi szolgáltatás minőség fenntartása.

Önkormányzati feladatok változása a 2015 óta eltelt időszakban

Az önkormányzati rendszer és ezzel együtt az önkormányzatok által ellátandó feladatkörök a 2010-2015-ös időszakban jelentősen megváltoztak. A feladafinanszírozásra való áttérés 2013-ban, majd a 2015-ös korrekció alapjaiban változtatta meg az önkormányzatok szerepét és lehetőségeit. Ilyen mértékű változások nem történtek 2016-2020 között, azonban kisebb módosítások történtek, illetve várhatóak is még.

Ilyen például, hogy 2020-tól a jegyzők építésügyi hatósági jogköre megszűnt, ezeket a kormányhivatalok vették át. Azonban a kormányhivatalok és járások feladatainak átszervezésével a jövőben várhatóan egyes közszolgáltatási, szociális ügyek önkormányzati hatáskörbe kerülhetnek.

A COVID-19 járvány hatása az önkormányzati gazdálkodásra

Az önkormányzatok működésére a legnagyobb hatással így nem a rendszert érintő átszervezések, hanem a 2020-21-es évben az egész világgazdaság és a társadalom működését befolyásoló COVID-19 járvány volt, amely várhatóan a teljes 2021-es évet továbbra is meghatározza majd.

A járvány egyszerre teremtett többletfeladatokat a szociális ellátás terén az önkormányzatoknak, valamint a gazdálkodásukat is közvetlenül érintette. Ide sorolhatóak például az alábbi kormányrendeletek:

87/2020 (IV.5) – az ingyenes közterületi parkolásról

92/2020 (IV.6) – a gépjárműadó eddig helyben maradó 40%-ának központosítása

140/2020 (IV.21.) – idegenforgalmi adó felfüggesztése

168/2020. (IV. 30.) - a vendéglátó üzlet üzemeltetőjének e rendelet hatálybalépésétől 2020. szeptember 1. napjáig nem kell a közterült-használati díjat megfizetnie a vendéglátó üzlet közterületen működő terasza után.

639/2020 (XII. 22.) - a kis- és középvállalkozások iparűzési adójának felére csökkentéséről, amely kapcsán a 25 ezer főnél kisebb települések, (így Dunabogdány is) támogatást kapnak

A TÖOSZ 2020. júniusi felmérése alapján az önkormányzatok kétharmadának már önmagában a gépjárműadó elvonásai is azonnali likviditási problémát okozott. A Dunabogdány méretű önkormányzatoknál jellemzően ezen adónem elvesztése jellemzően a bevételek 1-5%-os csökkenésével járt, azaz mintegy 5 millió forintos kieséssel. Dunabogdány esetében ez az arány 7%, mintegy 10 millió forint volt, tehát ez az elvonás az átlagosnál nagyobb mértékben érintette a települést.

Az iparűzési adó tekintetében a bevételkiesés már nagyobb szórást mutat, a Dunabogdányhoz hasonló települések esetén jellemzően 1-10% volt, átlagosan 10 millió forint. Dunabogdány egy átlagos költségvetési évben átlagosan 100-104 millió forint iparűzési adóbevételekhez jut, míg a 2021-es költségvetési tervezet 2020-hoz képest mintegy 34 millió forinttal kevesebb összeggel, 70 millió forinttal tervez. Ez a kiesés az országos átlag közel két és félszerese, 24%.

Az idegenforgalmi adó kiesése a Dunabogdányhoz hasonló települési önkormányzatoknak csupán mintegy harmadát érint, az ezzel kapcsolatos bevételkiesés jellemzően az 1 millió forintot sem éri el. Dunabogdány esetében is hasonló helyzetet tapasztalhatunk, az előirányzat 2020-ban 1 millió forint volt, míg 2021-ben 500 ezer forint. Ehhez hasonlóan jellemzően a közterület-használati díj kiesése sem érintette érzékenyen a községi önkormányzatokat, így Dunabogdányt sem.

Az egyéb bevételek (térítési díjak, helységi bérlet, parkolási díjak) kiesése már ismét egy olyan kategória, amely az önkormányzatok 70%-ánál bevételek elmaradását okozta. Az átlagos bevételkiesés mértéke a Dunabogdányhoz hasonló települések esetén mintegy 2%, 1 millió forint, ez Dunabogdány esetében is hasonló a 2021-es költségvetési rendeletben.

Dunabogdány tehát összességében saját bevételeinek 31%-át, 40 millió Ft-ot veszít várhatóan a koronavírus járvány hatásai miatt, ezzel összességében jobban érintett, mint a hasonló nagyságú magyarországi települések. A kieső bevételeket azonban részben pótolja, hogy a 2021-es évben várhatóan 26 millió forinttal nagyobb általános működési támogatásban részesülhet a település, **így mérsékelve a teljes kiesést a saját bevételek (140 millió Forint) 10%-ára.**

Összességében elmondható, hogy a felmérésben résztvevő önkormányzatok 80%-ának szükséges

meghoznia olyan intézkedéseket, amelyek segíthetik a gazdálkodás fenntarthatóságát. Ilyenek a költségvetési rendelet módosításával a működési és dologi kiadások csökkentése, beruházások, pályázatok elhalasztása, egyes önkormányzati ingatlanok eladása, tiszteletdíjak és költségtérítések csökkentése, sőt egyes esetekben létszámcsökkentés is.

A magyar önkormányzatok fele csupán két hónapnyi tartalékkal rendelkezik. Ebben a tekintetben Dunabogdány általános működési tartaléka a 2020-as költségvetésben 8 millió forint volt, egyéb működési célú tartalék 212 millió forint, amely javarészt az óvoda felújításának céljára lett elkülönítve. A település hiteltartozásai között csupán az iskola étkezőjének felújítására felvett hitel szerepel, 2.112 millió forint éves szinten.

3.1.2. (E) Gazdaság

A gazdasági környezet elemzésekor azokat a mutatószámokat vesszük figyelembe, amelyek az ország gazdasági teljesítőképességét jellemzik. Ide tartozik például a gazdasági növekedés, a munkanélküliség, a kamatszint alakulása, a lakosság rendelkezésre álló elkölthető jövedelme.

A gazdaság működése ciklikus, egymást követik a konjunktúra és a gazdasági visszaesés időszakai. A 2008-as gazdasági válság utáni helyreállítás mintegy 6 éven át tartott. 2014-től kezdődően egészen a koronavírus járvány kirobbanásáig az egész világot, így Magyarországot is a stabil növekedés jellemezte, javuló gazdasági teljesítménnyel és foglalkoztatási mutatókkal.

Mindez megmutatkozott a GDP alakulásában (4% fölötti éves növekedés), a foglalkoztatottak számában (70%, 4.5 millió fő feletti foglalkoztatotti létszám), valamint a reálbérek növekedésében (5 évben is 10%-ot meghaladó növekedés: az átlagbér bruttó 238 ezer forintról (2015) 400 ezer forintra növekedett (2020)).

Ezek a kedvező gazdasági adatok azt jelentették, hogy fokozatosan növekedett a lakosság szabadon elkölthető jövedelme, fűtve ezáltal a turizmus, szolgáltatások, fogyasztási cikkek iránti keresletet. Ezek az adatok az önkormányzatok árbevételében is lecsapódtak iparűzési adó, idegenforgalmi adó formájában, valamelyest növelve a rendelkezésre álló mozgásteret.

Ezt a környezetet egészítette ki az Európai Unió 2014-2020-as költségvetési időszakában elérhető nagy összegű pályázati támogatás, amelyből a gazdasági élet szereplői és az önkormányzatok is egyaránt részesültek.

A koronavírus járvány és az ezzel bekövetkező, a gazdaság működését fékező intézkedések ezt a felívelő gazdasági időszakot fékezték le, és okoztak az előző fejezetben már ismertetett mértékben gazdasági kihívásokat az önkormányzatoknak. Összeségében az elemzések alapján várhatóan 2022-től megkezdődik a gazdasági teljesítmény helyreállása, és három év korrekciós időszak után közelíti

meg a 2020 eleji szintet. Tehát jelen gazdaságfejlesztési stratégia időtávjában az induló évtől eltekintve a gazdasági kilátások pozitívak.

A 2021-2027-es uniós költségvetési időszak forrásai:

A gazdaságfejlesztési stratégia megírásának időpontjában még nem állnak rendelkezésre a következő uniós költségvetési időszak hazai kereteit meghatározó kormányzati tervek. Éppen ezért jelen stratégia csak a jelenleg elérhető információkra támaszkodhat, azonban a végleges operatív programok elfogadásával célszerű lehet ezen alfejezet frissítése.

Miután az Európai Parlament jelezte egyetértését, a Tanács 2020. december 17-én elfogadta az EU 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretéről (MFF) szóló rendeletet. Magyarországon az operatív programok társadalmi egyeztetése 2020. novemberében indult és jelenleg is tart. A várható struktúra a következő:

Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP)

A korszerű digitális megoldások bevezetése a közigazgatásba, nyilvántartások közötti adatcsere, elektronikus háttérinfrastruktúra fejlesztése. Jellegéből adódóan ezen operatív program több olyan intézkedést is tartalmazhat, amely az önkormányzatok működési folyamatait is érintik majd. Kiemelten az 1.3. tengely, az **okostelepülés-fejlesztés és önkormányzati szolgáltatásbővítés** területén biztosíthat felhasználható forrásokat.

Humánfejlesztési Operatív Program (HOP)

Célja a régiók gazdasági konvergenciája mellett a szociális és jóléti egyenlőtlenségek felszámolása. Kiemelten az alábbi területekkel foglalkozik: egészségügy, köznevelés, társadalmi felzárkózás, szociális, valamint család- és ifjúságpolitika. Ezen belül az önkormányzatok számára több érdekes terület is megtalálható, úgy mint a **közfoglalkoztatás**, az **infrastruktúra**, **településkép** fejlesztése, valamint a támogató-megtartó **helyi közösségek** fejlesztése.

Magyar Akvakultúra- fejlesztési Operatív Program (MAKOP)

Célja a fenntartható, innovatív technológiákat alkalmazó hazai halgazdálkodás előmozdítása, a termelői bázisok és a halgazdálkodással foglalkozó vállalkozások fejlesztése, a fogyasztók minőségi haltermékekkel való ellátása.

Mobilitás Operatív Program (MIOP)

A program célja a fenntartható, intelligens mobilitásra való áttérés, és az ehhez kapcsolódó károsanyag kibocsátási szintek csökkentése. Dunabogdány szempontjából jelentős, hogy ehhez a programhoz kötődik többek között Budapest városi és **elővárosi közlekedésének** fejlesztése, a **főutak** fejlesztése, valamint az **EUROVELO** kerékpáros útvonal fejlesztése. Ezen felül a **dunai közlekedés** fejlesztésére is ezen programon belül lesznek elérhető források.

Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP)

Technológiaváltás, innováció, munkaerő fejlesztése a célja ennek az operatív programnak, amely épít a GINOP által kijelölt irányvonalra, valamint Magyarország KKV fejlesztési stratégiájára. Ennek az operatív programnak a célközönsége a magyar vállalkozások, így sikeressége közvetetten, az iparűzési adón keresztül befolyásolhatja Dunabogdány működését.

Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP)

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának területi alapú, térségi és települési fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. A program elsődlegesen **a helyi önkormányzati fejlesztéseket finanszírozza**, valamint szerepet vállal a kiemelt térségek és gazdasági zónák fejlesztésében és az elmaradott térségek felzárkózásának támogatásában is. Tematikája kiterjed a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére, valamint a turizmus fejlesztésére. Várhatóan az itt elnyerhető támogatások legnagyobb részét a hátrányos helyzetű, valamint a kiemelt régiókban lévő települések élvezhetik, Dunabogdány a 11 kiemelt turisztikai régió közül a „Budapest környéke turisztikai térség”-ben szerepel.

Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP)

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) folytatása, az éghajlatváltozásra, a környezetszennyezésre, a biológiai sokféleség csökkenésére, a természeti erőforrások túlzott kihasználására körforgásos gazdaság, a vízvesztés csökkentése a program kijelölt célja. Dunabogdány számára elsősorban a vízgazdálkodási, **árvízvédelmi** intézkedések, valamint a fenntartható **víziközmű** rendszerek és a **települési zöld infrastruktúra** fejlesztése kapcsán várhatóak releváns pályázati kiírások.

3.1.3. (S) Társadalom

A társadalom összetételének alakulását vizsgálva elsősorban a lakosság szám, korfa, egészségtudatosság, új társadalmi tendenciák hatásait elemezzük.

Európában szinte minden országban, így Magyarországon is jellemző a társadalom elöregedése, és a migrációs egyensúly nélküli lakosság szám csökkenése. Regionális szinten azonban minden országban akadnak eltérések, így Dunabogdány lakosság száma is az agglomeráció peremén lévő településekkel összhangban nem csökkent, az elmúlt 10 éves időtávban stagnálást tapasztalhatunk.

Az elöregedő társadalom egyik velejárója az aktív korú népesség csökkenése, és a várható életkor növekedésével párhuzamosan a nyugdíjas korú lakosok számának fokozatos emelkedése. Ez egyben a települések számára azt eredményezi, hogy középtávon szükséges felülvizsgálni a nyújtott egészségügyi, szociális szolgáltatásokat, az akadálymentes települési infrastruktúra fejlesztését.

3.1.4. (T) Technológia

A modern társadalmak egyre jelentősebb formálója a technológiai környezet. Az egyes technológiák elterjedéséhez szükséges időtáv egyre csökken, és több innováció alapjaiban változtatja meg életünket, szokásainkat. A közelmúltból elég csupán az okostelefonra gondolnunk, hiszen ez a kategória 2010 előtt, azaz csupán 11 éve még szinte nem létezett, ma pedig az okostelefonok már elengedhetetlen részei a mindennapunknak.

Az önkormányzatok szempontjából is számos olyan technológiai változás történik, ami befolyásolja a közszolgáltatásokkal szembeni elvárásokat. Az otthoni munka terjedése, amelyet a koronavírus felgyorsított, megköveteli a települési infokommunikációs infrastruktúra fejlődését, megváltoztathatja az eddig zömében alvó települések lakóinak helyben töltött idejét, a településen igénybe vett szolgáltatásokat.

Ezen felül az ipari folyamatok automatizálása, a digitális szolgáltatások bővülése átalakítja az önkormányzatok területén működő vállalkozások profilját. A jövő településképebe egy ipari park mellett vagy inkább helyett sokkal jobban illeszkedik a kutatás-fejlesztést támogató szolgáltatóház vagy egy coworking iroda.

A szolgáltatások fokozatos terjedésével azok a régiók, amelyek az alacsony képzettségű munkaerőre alapuló iparágakba fektettek, fokozatosan versenyhátrányba kerülnek, és lemaradnak.

3.1.5. (E) Környezet / klíma

Dunabogdány kivételes környezeti adottságokkal rendelkezik, a Dunakanyar központjában, jelentős természeti értékek között fekszik. Nem vonhatja azonban ki magát a klímaváltozás okozta kihívások kezeléséből, amelyek kihatással vannak többek között a Duna mint hajózható útvonal változására, illetve az extrém időjárási jelenségek okozta árvízveszélyre is.

A környezettudatosság, a viselkedésformálás állami, önkormányzati és egyéni feladat is. Jól látható, hogy olyan egyszerű kérdések, mint a nem megfelelő fűtőanyag felhasználása, az illegális avarégetés, mennyire befolyásolják a vidéki településeken élők mindennapjait. Éppen ezért minden tudatos önkormányzatnak nagy figyelmet kell fordítania egy lehetőségei szerinti fenntartható lakókörnyezet kialakítására és a környezettudatosság fejlesztésére.

Mindezek a tendenciák nem korlátozódnak a jelen gazdaságfejlesztési stratégia 5 éves időtávjára, azonban olyan kérdésköröket tartalmaznak, amelyekkel az önkormányzatoknak és összességében a társadalomnak az elkövetkező évtizedekben egyre nagyobb mértékben szükséges foglalkoznia.

3.1.6. (L) Jog

Ebbe a kategóriába tartoznak a jogi környezetnek olyan elemei, mint például a fogyasztóvédelem, a foglalkoztatás szabályozása, a diszkrimináció ellenes törvények, a szellemi tulajdon védelme, az egészségvédelem szabályozása.

Általánosságban elmondható, hogy Magyarország az Európai Unió tagjaként stabil és kiszámítható jogrenddel rendelkezik, amely világviszonylatban segíti a gazdaság és a társadalom megfelelő működését.

3.2. Dunabogdány adottságai – belső helyzetelemzés

3.2.1. A település bemutatása

Dunabogdány község Pest megyében, Szentendrei járásban helyezkedik el. A település a Dunakanyarban, a Szentendrei Duna-ág mentén, a Visegrádi-hegység lábánál, a 11-es főút vonalán terül el. Távolsága: Budapesttől 35 km, Szentendrétől 18 km, Visegrádtól 5 km, Esztergomtól 30 km. Szomszédos települések: Visegrád, Kisoroszi, Tahitótfalu és Pilisszentlászló. Dunabogdány határos a Duna–Ipoly Nemzeti Park területével. A település területe 25,5 km². Területének nagyságát tekintve a szentendrei járás ötödik, a községek közül a második legnagyobb települése, lakosságát tekintve a hetedik, községek közül a negyedik.

Dunabogdány népessége

A település lélekszáma 2018-ban 3103 fő volt, a lakosságszám az elmúlt 7 évben stagnált. 2001. évi népszámlálás szerint a falu lakóinak nemzetiségi kötődése: 93% magyar, 24,4% német (*sváb*), 0,8% egyéb, 6,9% ismeretlen, nem válaszolt. A bogdányi svábokra jellemző a német-magyar kettős identitás, amivel külön könyv is foglalkozik. Ez magyarázza, hogy a százalékos értékek összege jóval magasabb, mint 100%. A falu lakosságának összetétele többretegű. Főbb csoportok, amelyek jórészt összerosódtak: őslakos magyarok, svábok (*1723 óta*), felvidéki magyarok (*1947 óta*), a fővárosból az agglomerációba kiköltöző családok (*~1990 óta*).

A lakásellátás a második világháborút követően kezdetben követte a lakosság bővülését új lakások építésével és az üdülőterületek átalakulásával. 2001-ben a népszámláláskor a lakások száma 1090, míg az üdülőké 297 volt. A nyaralók fokozatos rendeltetésbeli változása, belterület-szerű használata Dunabogdányban is kihívás elé állítja az önkormányzatot, hiszen más az infrastruktúrával szembeni elvárás egy állandóan lakott és egy jellemzően nyaraló körzetben.

Új nagy lakóterületek megvalósítását nem tervezi a település. Problémát jelenthet a korlátozottan rendelkezésre álló építési telkek száma elsősorban nem a betelepülés, hanem a helyi fiatalok számára, akik Dunabogdányban építkezni szeretnének.

Oktatás, művelődés

A népesség korösszetételét és azok intézményszükségletét tekintve a település oktatási intézményei, a Dunabogdányi Német Nemzetiségi Óvoda, Dunabogdányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola férőhelyei elegendők, több esetben, mint az óvoda épülete, illetve az általános iskola étkezője, a fejlesztések folyamatban vannak. A településen bölcsődei ellátás nem biztosított, a lakosságszám alapján ez jelenleg nem kötelező önkormányzati feladatkör. Családi napközi elérhető, amelynek támogatása, a szociálisan rászorulóknak számára elérhetővé tétele az önkormányzat tervei között szerepel. A település kulturális életének központja a Művelődési ház és könyvtár, amelyek működési feltételeit a koronavírus okozta lezárások jelentősen nehezítik.

Gazdaság

Foglalkoztatottság tekintetében a településen élők nagy része aktív kereső, a munkanélküliség 4,7%, ami jó aránynak mondható.

Dunabogdány úthálózata kialakult, fő gerincét a 11. számú főút adja. A település közlekedésére várhatóan nagy hatással lesz a több évtizede tervezett, és hamarosan talán tényleg megvalósuló váci Duna híd megépítése. Magyarország Kormánya 2021 elején kiemelt beruházássá minősítette a híd megépítését, amelyre a következő EU költségvetés keretében biztosítanak majd forrást. A friss kötelezettségvállalás 2021 és 2026 között fedezi a beruházások előkészítésével kapcsolatos költségeket. Ez a híd könnyű és gyors összeköttetést jelent majd a 11-es főút és a 2-es számú főút, valamint a Dunakanyar két oldalán fekvő települések között.

Helyi közútfejlesztésben megoldandó gondot jelent az újonnan beépítésre szánt területek közlekedési hálózatának javítása, és a bicikliút továbbfejlesztése az EUROVELO fejlesztés keretében, amely során várhatóan új kerékpáros híd is létesül a település határában.

A község számára jelentős gondot okoz a 11. számú főútig lévő területeket érintő árvízveszély, mely ellen a környezetvédelmi okok miatt állandó gáttal védekezni nem lehet. A település jelenlegi gazdasági területe közel 18 ha, továbbá a közel 67 ha területen elhelyezkedő andezit bánya. Az ezen meglévő, és a továbbiakban még fejlesztésre szánt gazdasági területek hidrogeológiai védőterületi határokon belül vannak, ezért jelentős mértékű, zavaró hatású ipari tevékenység itt nem végezhető.

A település nagyobb cégei, szolgáltatói

Dunabogdányban számos kereskedelmi és szolgáltató cég működik. Gazdaságának jelentős részét képezi a Kőbánya – (*Basaltker Építőanyag Kereskedelmi Kft.* (www.basalt.hu)). Nagyobb cégek közül említjük: Beton készelemgyártás-PUSCHO Kft. (<http://www.puscho.hu/keszelem.html>), Borda húsfeldolgozó (www.bordahusfeldolgozo.hu), Heim sütőde (www.heimsutode.hu), a Silverplast műanyag-feldolgozó, és a Coop üzletet.

Pénzügyi szolgáltatások elérhetők helyben: Bank&ATM - Dunakanyar takarékszövetkezet, és a Postán. Benzinkút - Mobil Petrol Kútjánál lehetséges.

Idegenforgalmi szempontból jelentős szolgáltatók és vendéglátók számos étteremből, büféből, panzióból és vendégházból állnak. Pl.: Forgó étterem és söröző, Pisztrángos, Cirpi borház, Szúnyog büfé, Gondúzó büfé, Herold Panzió, Iréne vendégház, Bonifert Ház, Fehérvári vendégház, Palkovics, Varga vendégház stb. A Kemping a Duna parton található. Szabadidős és szórakozási lehetőségekkel várják az ideérkezőket a Dunaparti szabadstrandon és a Dunabogdányi vízisport egyesületnél a strandnál (*kikötő, sólyázás, csónakbérlés*). További kikapcsolódást kínál Evezésszervezés (www.evezek.hu), Sétarepülés (www.flytandem.hu), Kerékpárút (*kb. 4 km, a csatlakozások egyelőre hiányoznak*), Sportpálya (*futballpálya, salakpálya, tenispálya*), Fedett

úszómedence, tanmedence.

Dunabogdány testvértelepülése Leutenbach (*Németország*), amellyel szoros kapcsolat.

3.3. SWOT elemzés

A SWOT, magyar megfelelője GYELV

- **S**trengths - erősségek
- **W**eaknesses - gyengeségek
- **O**pportunities - lehetőségek
- **T**hreats - veszélyek

Az elemzés célja, hogy feltérképezzük a gazdaságfejlesztési stratégia készítését befolyásoló pozitív és negatív tényezőket, és e tényezők közötti összefüggéseket. Az erősségek és a gyengeségek jelentik a belső környezet elemzését, amelyekre az Önkormányzat közvetlenül hatással lehet. Ezen belül az *Erősségek olyan* belső tényezők, pozitív dolgok, amik jól működnek és lehet rá befolyás, hogy még jobban működjenek; míg a *Gyengeségek olyan* belső tényezők, amik nem jól működnek, de lehet rá befolyás, hogy jobb legyen. A lehetőségek és a veszélyek ugyanakkor a külső környezet elemzését jelentik. Ezen belül a *Lehetőségek olyan* külső tényezők vagy adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket, míg a *Veszélyek* olyan külső tényezők, korlátok, vagy negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, valamint kockázatot is jelentenek.

A belső és külső tényezők azonban szoros összefüggésben állnak egymással, mivel az erősségek felerősíthetik, illetve elérhetővé teszik a lehetőségeket, ugyanakkor csökkentik a veszélyek szervezetre gyakorolt hatását. A gyengeségek éppen ellenkezőleg, csökkenthetik a lehetőségeink listáját, ugyanakkor felerősíthetik a veszélyek hatásait. A hatékony SWOT elemzés során, a szempontok kialakítása céljából, a hangsúlynak nem azon kell lennie, hogy mindenféle erősséget, gyengeséget, lehetőséget és veszélyt felsoroljunk, hanem inkább azon, hogy felismerjük azokat, amelyek kapcsolatban állnak a döntéshozattal, illetve értékeljük az egymásra gyakorolt hatásait. A SWOT elemek beazonosítása azonban még mindig nem elég a döntéshozatalhoz, mert néhány erősség vagy gyengeség fontosabb lehet egy adott döntésnél, stratégiai cél meghatározásánál. Fontos tehát, hogy a SWOT-listát kiértékelje az Önkormányzat annak érdekében, hogy minél szélesebb körben és minél hatékonyabban épülhessenek be a szakmai javaslatok az Önkormányzat feladat-szervezésébe, működési rendjébe, vagy a döntéshozatali mechanizmusokba:

A könnyebb áttekinthetőség érdekében az egyes területeket nem a klasszikus koordináta-rendszer típusú ábrán foglaljuk össze, hanem blokkonként, egymás után.

Gyengeségek: olyan belső tényezők, amelyek jelenleg akadályozzák a település hatékony működését, azonban megváltoztathatóak

1. Környezet

- Rendszeres problémát jelent az őszi-téli időszakban a levegő minősége a háztartási tüzelőanyagok és az avarégetés miatt
- Egyes területeken környezetszennyezési problémák: a patak rendszeres habzása, a Duna partján szezonban tapasztalható szemetelés
- Idegenforgalmi szempontból a környező települések (elsősorban Visegrád, Szentendre) nagyobb vonzerővel bírnak
- A strand infrastruktúrája nem képes befogadni a nyaranta megjelenő nagy létszámú látogatót, sem parkolóhelyek, sem kiszolgáló infrastruktúra tekintetében
- A település több része árterületen fekszik, időszakos kiemelkedően magas árvíz komoly veszélyt jelent lakóépületekre és ipari területekre egyaránt.

2. Infrastruktúra

- A bicikliút nincs összekötve a Fővárossal és a környező településekkel, ezért elszigetelődik az átmenő kerékpáros turizmus lehetősége elől – ezen változtathat az EUROVELO kerékpáros út közelgő fejlesztése
- A településen belül a víziközművek elöregedtek, évente többször fordul elő csőtörés. Ez megnehezíti az utak felszíni felújítását is, hiszen célszerű a jóval költségesebb víziközművek egyidejű kiváltása is
- Az esővíz elvezetése egyes helyeken, elsősorban a hegyi településrészekben nem megfelelően megoldott
- Nyári időszakban a turisztikai céllal érkezők parkolási igényei nem megoldottak
- A településen belül a gépjárművek számának növekedése megemelte az úton parkoló járművek számát, lassítva az áthaladó közlekedést a főbb belterületi útvonalakon
- A település többi része és a Duna közötti kapcsolat még nem eléggé fejlett, nincs a településközponttal összekapcsolt közlekedési folyosó.
- Az ipari terület fejlődési lehetőségei korlátozottak, egyrészt a hidrogeológiai védőterület miatt, másrészt az árterületi elhelyezkedés miatt.

3. Idegenforgalom

- A strand nagy vonzerővel bír, azonban jelenleg ingyenes szabadstrandként nyáron problémát jelent a látogatók nagy tömegének kezelése
- Az áthaladó vízi és kerékpáros turizmusban rejlő lehetőségek jelenleg nagyrészt kihasználatlanok
- Szálláshelyek korlátozottan állnak rendelkezésre az ide látogatóknak, a településen nincs jelenleg olyan terület, ami nagyobb szálláshely fejlesztését lehetővé tenné

4. Közszolgáltatások

- A közterület-felügyeleti és rendőri jelenlét nem elégséges a jogszabályok betartatásához
- A településen jelenleg nincs bölcsődei ellátás
- A koronavírus okozta kihívások 2020-21-ben megnehezítik a művelődési ház, könyvtár működését
- Az általános iskola fejlesztése nem önkormányzati feladatkör, ezért az önkormányzat csak egy-egy ponton képes hozzájárulni az oktatás mint szolgáltatás fejlesztéséhez (pl. Étkező fejlesztése)

5. Gazdaság

- Helyi vállalkozások fejlődése korlátozott. Tevékenységük településen kívüli munkavégzésből áll.
- Környezeti adottságokból adódóan szűk az ipari tevékenység fejlesztésének, bővítésének lehetősége.

6. Gazdálkodás

- Stagnáló bevételek, korlátozott lehetőség pályázati önerő biztosítására

Erősségek: belső tényezők, pozitív dolgok, amik jelenleg jól működnek, sőt tovább javíthatóak, kiaknázva a bennük rejlő lehetőségeket

1. Környezet

- Fővároshoz közeli, természeti, és idegenforgalmi kincsekben gazdag területen fekszik, kiemelkedően jó természeti adottságokkal bíró terület, Duna, Pilis közelsége
- Fejlett átmenő infrastruktúra: főút, kerékpárút, Duna mint fő vízi közlekedési útvonal

2. Infrastruktúra

- Minden évben jut forrás a települési infrastruktúra fejlesztésére, útberuházásra vagy közszolgáltatási célú ingatlanberuházásra
- A településközpont tudatos fejlesztése

3. Idegenforgalom

- Dunakanyar, Dunapart, Jó levegő, jó kirándulási lehetőségek. Jó rekreációs központ lehet, városból szabadba vágóknak.

- Sok szabadidő eltöltési lehetőség, ami könnyen tovább fejleszthető. Pl.: szabad strand, biciklizés, kajak, kenu, stb.
- Könnyen megközelíthető történelmi emlékhelyek.

4. Közszolgáltatások

- Szolgáltatókkal jól ellátott település, a településmérethez képest különösen az oktatás és az egészségügy területén
- A településen lakók megelégedésére szolgál a magas színvonalú óvodai és iskolai ellátás. A magas színvonalú oktatásnak a fiatalok településen tartó ereje van.
- Komoly hagyományokkal bír a zeneiskolai nevelés.
- Sok színvonalas jól működő művészeti csoport van.
- Uszoda, sportcsarnok megléte.
- Német nyelvtanulási lehetőség oktatási intézményekben minden gyermek számára biztosított
- Sváb kulturális hagyományokat sokan őrzik.
- Jól működnek a német testvérvárosi kapcsolatok.

5. Gazdaság

- Stabil helyi vállalkozói kör
- Átmenő turizmus és a strand mint kiaknázatlan bevételi forrás

6. Gazdálkodás

- A hasonló településekhez képest magas helyi adóbevétel
- Éves 2.1 millió forintot nem meghaladó hiteltörlesztés
- Működési tartalék
- Minden évben kisebb-nagyobb mértékben jelen lévő önerőre, saját fejlesztésre, civilek támogatására fordítható keretösszeg

Lehetőségek: olyan külső tényezők vagy adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.

1. Környezet

- Időben hamar elérhető Fővárostól, településre utaztatás könnyen megoldható lenne.
- Elhelyezkedése miatti természeti adottságai könnyen kommunikálhatók, közismertek.

2. Infrastruktúra

- EUROVELO és főutak jelenléte, kapcsolódás a fővárosi agglomeráció közlekedési hálózatába

3. Idegenforgalom

- Dunabogdány egy kiemelt turisztikai régió részeként számíthat pályázati forrásokra a 2021-2027-es költségvetési időszakban

4. Közszolgáltatások

- Dunabogdány jelenleg egy kisebb város szolgáltatási palettáját is képes nyújtani, amelynek segítségével kiemelkedő megélhetési feltételeket biztosíthat

5. Gazdaság

- Szoros együttműködés, jó emberi kapcsolatok a gazdálkodó szervezetekkel.

6. Gazdálkodás

- Uszoda gazdálkodásának átgondolása (pl.: bérbeadás, belépő szedése, nyitva tartás külső vendégek számára, stb.)
- Mezőgazdasági területek hasznosítása.
- Gátprobléma megoldásával árterület bevonása, idegenforgalmi telep, vagy ipartelep kialakítása.
- Pályázati lehetőségek rendszeres figyelése – lásd: 2021-2027-es operatív programok önkormányzatokat érintő részei

Veszélyek: olyan külső tényezők, korlátok, vagy negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot is jelentenek.

1. Környezet

- A koronavírus járvány okozta gazdasági és egészségügyi kockázatok
- Árvízveszély
- Áthaladó forgalom okozta környezetterhelés
- Ipari tevékenységből adódó környezetszennyezés

2. Infrastruktúra

- Víziközmű hálózat állapota

3. Idegenforgalom

- Jelenleg a településre érkező turizmus spontán, nem kontrollált: a strand látogatottságára jelenleg nincs ráhatása a településnek
- Környező, jelentős turisztikai tradíciókkal rendelkező települések forráselszívó hatása

4. Közszolgáltatás

- A településen dolgozó orvosok, tanárok helyben tartásának kockázata
- A közoktatás minőségére a települési önkormányzatnak nincs közvetlen befolyása
- Az építéshatósági jogkör elvesztése korlátozza a településkép alakításának lehetőségét

5. Gazdálkodás

- Sportcsarnok, uszoda Önkormányzati társaság működtetésében van, így nem pályázhat.
- Államháztartástól való függés erős.

4. A primer elemzés eredményeinek bemutatása

4.1. Vállalkozói workshop

Vállalkozói kör bemutatása

Iparúzési adó szempontjából a teljes bevétel nagy részét, közel 41 mFt-ot 29 vállalkozás termel meg. Ennek több mint negyedét, a Basalt Középkő Kőbányák Kft, további negyedét a következő cégek: Elastomeri-Polimeri Kft, Magyar Telekom Nyrt, MG SPED Bt, és a Puscho Kft. Iparúzési adófizetés szempontjából említést érdemel még a Heim Sütöde BT, a Metalchem Kft., és a Pro Klinimed XXI Kft. A 2021. májusi vállalkozói workshopon 3 helyi vállalkozás képviseltette magát.

Iparfejlesztés: a jelenlegi iparterület kicsi, nem tud elég munkahelyet, adóbevételt termelni. A jelenlegi gazdasági környezetben lennének jelentkezők elsősorban a logisztika területéről, akik ki tudnák használni, ha bővülne a rendelkezésre álló terület. Akár 4-5 nagyobb új vállalkozás is megjelenhetne a településen. Probléma, hogy Natura 2000 területek irányában nem lehet terjeszkedni, ez korlátozza a lehetséges új területeket (pl. régi TSZ területe). Amennyiben a váci híd megvalósul, a logisztikai parkok iránti igény várhatóan tovább emelkedik.

Turizmus: szükséges lenne arra törekedni, hogy ne csak használják a települési infrastruktúrát, az adottságokat, hanem növekedjen a helyben vásárolt termékek és szolgáltatások mennyisége. A beruházások esetén arra szükséges törekedni, hogy lehetőség szerint önfenntartó legyen. Ehhez elsősorban a jól szervezett és fizető parkoláson keresztül vezethet az út. Fejlesztési javaslatok:

- A Kultúrkert melletti önkormányzati tulajdonú telken akár 3-400 autó befogadására is alkalmas fizető parkoló alakítható ki. Összenyitva a szomszédos területekkel közel egy hektáros rendezvényekre is alkalmas terület lehetne
- Szükséges lehet ide egy kisebb raktárépület létrehozása is, ahol a rendezvényekhez szükséges felszerelés tárolható
- Akár a termelői piacnak is helyet adhatna ez a terület
- Szükséges lenne a nem kijelölt helyen történő sátorozás tiltása, településképi és környezetvédelmi szempontból is
- A területen létesíthetőek látványelemek, mint szökőkút, illetve állandó színpad is
- Felmerült egy akár magán-összefogásban üzemeltetett 7-10 személyes helyi buszjárat lehetősége is, amely a településen lévő vendéglátók összefogásában szállíthatná a vendégeket. A beruházás történhet pályázat útján, az üzemeltetés pedig piaci alapon

Közszolgáltatások: egyetértés mutatkozott abban, hogy a helyi rendeletek betartása / betartatása nem mindig egyszerű, és ezért az önkormányzati rendészet felállítása amennyiben a költségvetés engedi, mindenképpen jó ötlet lehet. Egész évben biztosítható feladat a

rendészetnek, nyáron a strand környékén, a rendezvényeken, illetve év közben a helyi rendeletek betartatásában. Ezen felül megoldandó még a település jobb takarítása, ebben az elmúlt 10 évben romló tendenciát tapasztaltak.

Környezetvédelem: „A fejekben szükséges rendet rakni” – tájékoztatás, minta mutatása szükséges a lakosság számára. A lomtalanítást visegrádi mintára meg lehetne oldani. Az fontos cél, hogy a lakók megfelelő minőségű tüzelővel fűtsenek, viszont kiemelik, hogy az újabb épületekben már gáz, sőt inkább elektromos / geotermikus fűtés működik, ami nem terheli a környezetet. Jó, hogy komposztáló telep működik a településen. Hasznos kezdeményezés lehet a vízszűrők beszerzésének támogatása.

Közösségépítés: otthon ülnek az emberek, nem mennek rendezvényre, vagy nem elég jók a rendezvények. Összességében egy alacsonyabb aktivitási szint látható, ami a járváynak is köszönhető. Javasolt a tájékoztatásra a plakátok helyett / mellett az önkormányzati weboldal, a Facebook, illetve akár egy rendszeres önkormányzati gondozású települési hírlevél is megfontolandó.

4.2. Civil workshop

Civil szervezetek bemutatása

Dunabogdányban jelenleg 20 civil szervezet működik (a teljes lista megtalálható itt: <https://www.dunabogdany.hu/civil-szervezetek/>). A meghirdetett workshopon 6 résztvevővel 5 szervezet képviseltette magát. A civil szervezetek működése sokrétű: számos szervezet sváb kulturális hagyományőrző csoport működését szervezi tánc, zenekar és ének csoportok, illetve a német önkormányzat. Református és Katolikus közösség alapítványa. Alapítvány segíti az óvoda és az Iskola működését. Vannak a történelmi múltat őrző társaságok, Sporttevékenységet támogató egyesületek, illetve az időseket gondozó és a fiatalokat segítő egyesületek. A civil szervezetek nagy része helyi csoportok életét, kulturális vagy sport célú tevékenységét támogatja, szervezi.

A civil szervezetek tevékenységei igen szerteágazóak és az alábbi területeken markánsan megjelennek:

1. helyi rendezvények szervezése, azokon való fellépés
2. sváb hagyományőrzés
3. érték mentés, megőrzés
4. sporttevékenység, sportszervezés
5. fiatalok sport és egyéb nevelése
6. történelmi múlt megismertetése
7. hitélet
8. pályázat figyelése, pályázás
9. 1% gyűjtése
10. lakóhely szerint elkülönülő csoport érdekképviselése, integrációja (*Hegylakók*)

A civil szervezetek jelenlegi kapcsolata az önkormányzattal többnyire kimerül az évente Önkormányzat által kiírt pályázaton való részvételben, melynek alapján az Önkormányzati támogatást megkapják, valamint az éves eseménynaptár összeírásához információt biztosítanak évente egyszeri összejegyzéssel. Minden civil szervezet kifejezte hálóját az Önkormányzat támogatásáért, azért mert kéréseiket, problémáikat minden esetben nyitott fülekkel hallja meg, segítőkész.

A település 10 éves víziójáról: Az itt élőknek otthona legyen, rekreációs helyszín az idelátogatóknak. Vízpart, szabadstrand a legfőbb értékek közé tartozik. Legyen az cél, hogy 10 év múlva a lakcímkártyás és a "valódi" bogdányiak közelebb kerüljenek, egymás értékeit elfogadjuk, nyissanak egymás felé.

Környezettudatosság:

- A nagy árkok nincsenek kitakarítva, ennek minden évben meg kellene történnie
- zöldhulladék kezelő megnyílt, nem önkormányzati tulajdon, de ki lehetne terjeszteni: járművel rendszeres összegyűjtés, szállítás tavasszal és ősszel lehetne gyakrabban, mint havi 1 alkalom
- szelektív hulladékgyűjtés zajlik, szerencsére a szelektív szigetek nem működnek már, a zsákos szállítás viszont nem igényes módszer, kukákat is lehetne kihelyezni.
- műanyagokat nem elég gyakran viszik el
- régen voltak komposztládák önkormányzati támogatással, mostanában ez a program nem működik, sokan teszik a zöldhulladékot a vegyes szemétesbe

Köszolgáltatások:

- Fontos szempont a közösségi együttélés szabályainak tisztelete, a helyi rendeletek betartása, valamint nyári szezonban a turizmus okozta terhelés mederben tartása. Éppen ezért az önkormányzati rendészet ezen a területen jelentős javulást érhetne el. Bár mindenképpen szükséges a körzeti megbízott, illetve a rendőr járőrök rendszeres jelenléte a forgalmas időszakokban.
- A családi napközi jól működik, nem feltétlenül kell önkormányzati bölcsőde. Jelenleg 19 hely van, az intézményen felül Tahiban is működik még napközi, ami jelenleg még konkurenciaként is funkcionál.
- Az iskolában szükséges lenne az állagmegóvás, de itt az önkormányzat a jelenlegi keretek között inkább elképzelésekkel és lobbival tud segíteni.
- A zeneiskola az iskola épületében van jelenleg, külön elhelyezése 2 éves távon belül szükséges lehet, hiszen a két intézmény együttes jelenléte helyszűkét eredményezhet. Egy többfunkciós, tetőtérrel rendelkező épületben a zeneiskola is elférne 3-4 teremmel
- Új pedagógus lakások nem szükségesek, mert a testület zömében helyi lakosokból áll, illetve olyanokból, akik legfeljebb 30 percet ingáznak, ezért nekik ez nem jelentene megtartó erőt. A jelenlegi 2-3 lakás felújítása ezek ellenére szükséges lehet
- Korábban azért mentek el a gyerekek és a pedagógusok, mert nem volt jó az iskola. Most ez

megfordult, maradnak a gyerekek, jönnek a pedagógusok is. A 3 évvel ezelőtt a védőnői interjúk alapján Dunabogdányban született lakosságárányosan a legtöbb gyerek. Ez megjelenik majd az iskola létszámában is. Egyre több a magasabb iskolai végzettségű fiatal a községben.

- Célszerű élni az önkormányzati társulások által nyújtott emelt normatívával és egyes közszolgáltatások esetében összefogni a szomszédos településekkel.

Infrastruktúra:

- Bár a főút állapota nem kielégítő, de ha igazán nagy probléma van, a Közútkezelő gyorsan reagál. A faluban ezzel szemben tapasztalható a kátyúkra való lassú reagálás, és nem szakszerű munka.
- Az ideális állapot az lenne, ha mindenhol szilárd burkolat volna. Az utaknak közlekedhetőek kell lennie, és igazából majdnem mindegy, hogy melyik ponton kezdődik a felújítás, csak történjen meg. Ehhez a kapcsolódó víziközmű felújítások magas költsége miatt külső (lehetőleg pályázati) finanszírozás szükséges.
- A vízvezetés nem kielégítő, az árkok sok helyen be vannak temetve, gazosak. A gáz bevezetésekor volt visszaépítési terv vízvezetéssel, de ez sok helyen nem vagy csak részben valósult meg.
- Korábban ígéretként elhangzott, hogy az iskolába-óvodába száraz lábbal járhatnak a gyerekek. Ennek egy része a központban megvalósult, de a gyalogos helyzet a település egészében nem igazán jó.
- Terv volt, hogy 2-3 évenként egy utca újuljon meg, a jelenlegi ütem ettől elmarad.

Fenntartható turizmus:

- Az információk kihelyezése a települési rendezvényekről nincsen rendben, ez megoldható lenne plakátokkal, illetve elektronikusan (lásd: vállalkozói workshop)
- Terv volt, hogy 2-3 évenként egy utca újuljon meg, a jelenlegi ütem ettől elmarad.
- A vízisport egyesület már most is sok (60-70) hajót kezel, és a kempinggel együtt ez hamarosan további parkolási gondokhoz vezethet.

Közösségépítés:

- Aktív a civil élet, vannak új rendezvények is, mint a „Lakjon jól a falu”
- A civil egyesületek támogatási kerete nagyon hasznos
- 16-24 éves korosztály számára kevés a szórakozási lehetőség, az utóbbi évben pedig a vírushelyzet miatt az eddig megszokott rendezvények is elmaradtak
- Nem eléggé gyerekbarát a település, bár az óvoda és a bölcsőde helyzete megfelelő, az iskola infrastruktúrája még fejlődhetne. Játsszóterek számában és minőségében elmarad a település a szükségestől. A biztonságos közlekedést segítené több kisebb fejlesztés, mint egy zebra létesítése a bölcsődénél.

5. Dunabogdány gazdaságfejlesztési stratégiája 2020-2025

Dunabogdány község számára a legfőbb cél, hogy mind életminőség, mind az elérhető szolgáltatások terén mintaszerű települést építsen. Ezen cél elérése érdekében állítottuk össze a település jövőképét és az azt támogató gazdaságfejlesztési stratégiát.

5.1. Jövőkép

Vízió (10 éves kitekintés, amely átfogóan, magas szinten fogalmaz meg egy elérendő célállapotot):

„Dunabogdány élhető, lakosai számára kiemelkedő életminőséget biztosító, a közösségi értékeket őrző település.”

Fontos szempont, hogy a település lakosai számára már most is városi minőségű szolgáltatásokat nyújt. Ezekre építve Dunabogdány a következő 10 éves időszakban egy olyan fejlett és egyben rendezett, rendszerezett településsé kíván válni, amely az itt lakók számára a különleges természeti adottságokkal együtt egy magas életminőség elérését teszi lehetővé.

Élhető: a település úgy alakítja a lakosságot érintő folyamatokat, mint például a közlekedés és a turizmus, hogy azok a helyi lakosok igényeit szolgálják.

Kiemelkedő életminőséget biztosító: az itt élők megtalálják a településen a mindennapjaikhoz szükséges közszolgáltatásokat. Mindennapjaikat rendezett, természetközeli környezetben, tiszta levegőn tehetik.

Közösségi értékeket őrző: Dunabogdány lakóközössége együttműködő, egymást és a kisebb közösségek értékeit tiszteletben tartó, hagyományait őrző település.

A 10 éves vízió cselekvési tervének központi eleme a környezet védelme, ezen belül a levegőminőség javítása, a fenntartható turizmus kialakítása, ezen belül is a strand helyzetének rendezése, valamint a közösségi együttélés szabályainak, a helyi rendeletek betartásának és betarthatóságának növelése az itt élők érdekében.

5.2. Stratégiák

A stratégiák hozzájárulnak ahhoz, hogy Dunabogdány 2025-ig közelebb kerüljön kitűzött víziójához. Kijelölik azokat az irányokat, amelyek mentén az önkormányzat által végzett beruházások prioritási sorrendje meghatározható.

A. Környezet- és egészségvédelem:

Dunabogdány környezet- és egészségtudatos intézkedéseivel élhető és egészséges környezetet biztosít a település lakosai számára.

A település aktívan közreműködik a természeti értékek megőrzésében, hogy a következő generációk is élvezhessék a település elhelyezkedéséből fakadó környezeti előnyöket. Dunabogdány felismerve a klímaváltozás és a környezetszennyezés okozta kihívásokat, lehetőségeihez mérten hozzájárul az egészséges és fenntartható lakókörnyezet megteremtéséhez

Az avar- és ágégetés jelenleg is a település egyik égető problémája, jelentősen befolyásolja az őszi-téli időszakban a levegő minőségét. Az égetés jelenleg is tiltott, bár az 509/2020 (XII.2) kormányrendelet júniusig türelmi időt biztosít az égetés betiltásához, Dunabogdány nem élt ezzel a lehetőséggel. Ugyanakkor jelenleg a településen a zöldhulladék gyűjtése és szállítása nem megoldott, valamint a tiltott égetések ellenőrzése, szankcionálása sem lehetséges megfelelő létszámú rendészeti jelenlét hiányában.

A **környezetszennyező fűtési módok** télen jelentős problémát okoznak, a Levegő Munkacsoport mérései alapján ilyenkor az előzetes várakozásokkal szemben akár a Főváros levegőjénél is szennyezettebb lehet egy-egy szélcsendes napon a település levegője. Ennek megoldása több összetevős, hiszen okozhatja a környezettudatosság hiánya, de az anyagi lehetőségek szűkössége is, valamint az előzőekhez hasonlóan az ellenőrzés, szankcionálás szűk kapacitása sem mutat arra, hogy ez a kihívás 1-2 éven belül megoldható lenne.

A jelenlegi önkormányzati beruházások már környezettudatos és **energiahatékonyságot** előtérbe helyező szemlélettel készülnek, azonban a lakossági beruházásokra az építéshatósági jogkör hiányában a településnek kevés ráhatása van.

Összességében **egy környezet- és egészségtudatos település kialakítása** még növelheti is az ide költözni szándékozók számát, bár a tudatos lakosság szám növelés nem része a jelenlegi gazdaságfejlesztési stratégiának. Az újonnan beköltözők és a már hosszabb ideje itt élők együttműködését javíthatja egy-egy célzott önkormányzati rendelet, mint például a hétfélig zajterhelés korlátozása, illetve a rendelet betartása.

A **környezetszennyezés** napjainkban is állandó kihívást jelent Dunabogdány életében. A patak vizének szennyeződése, illetve a Duna tisztasága olyan kérdés, amely közösségi összefogást is kíván. Nagy az igény a környezettudatosság formálására, a lakókörnyezet védelmének beemelésére a közösségi normák közé.

B. Szolgáltató település:

Dunabogdány lakosainak minden generációja számára helyben, kiváló minőségben elérhetőek a mindennapi életben elengedhetetlen közzolgáltatások.

Dunabogdány kiemelt figyelmet fordít a településen a gyermekneveléshez, oktatáshoz szükséges infrastruktúra, valamint az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésére.

Ahogy a helyzetelemzés következtetéseiből is kitűnik, Dunabogdány jelenleg is jó minőségű, városi minőségű közzolgáltatásokat biztosít lakói számára. Ezért itt a gazdaságfejlesztési stratégia időtávjában a **szolgáltatási színvonal megőrzése** az egyik legfontosabb stratégiai cél. A SWOT elemzésben azonosított egyik legfőbb kockázat a településen dolgozó orvosok és tanárok itt tartása, amelynek érdekében több lépést is tehet a település (lásd: intézkedési terv)

Az egyik legfontosabb hiányosság a helyi rendeletek betartásának ellenőrzése és szükség esetén szankcionálása. Ez a nyári időszakban a strand környékének rendfenntartási, parkolással, személtelés megelőzésével kapcsolatos feladatokat, az őszi-téli időszakban pedig az égetéssel, fűtéssel kapcsolatos rendeletek betartásának ellenőrzését jelenti. Ezen a területen bár korlátozott az önkormányzatok hatásköre, vannak azonban lehetőségek a jelenlegi helyzet javítására. (lásd részletesebben: önkormányzati rendészeti és rendőrségi feladatok).

Miközben a településen az óvodai ellátás a folyamatban lévő beruházások hatására minőségi javulás előtt áll, az iskola pedig színvonalasan, az önkormányzat által lehetőségeihez képest támogatva működik (étkező megújítása), a **bölcsődei ellátás** jelenleg támogatott családi napközi keretében valósul meg a településen. A hátrányos helyzetű gyerekek férőhelyeinek biztosítása ezzel kapcsolatban feladat lehet, de önkormányzati fenntartású intézmény alapítása jelenleg nem látszik szükségesnek. Ennek a kérdésnek a rendezése jelen stratégia 5 éves ciklusának egyik célkitűzése. Az intézményvezetői interjún és a civil workshopon is elhangzott, hogy település gyerekbarát jellegének fokozása érdekében a bölcsődés, óvodáskorú gyermekek számára kialakított játszótér/ek kialakítására szükség lenne, hiszen a Duna parton található egyetlen játszótér sem minőségben, sem mennyiségben nem megfelelő.

A bölcsődei férőhelyek száma megfelelő, és hasonlóan az óvoda a mostani beruházásnak köszönhetően, a plusz egy csoportszoba kialakításával a településen esetlegesen növekvő gyermeklétszám esetén is elegendő férőhellyel rendelkezik. A gyereklétszám jelenleg tapasztalt növekedése miatt a férőhelyek felülvizsgálata 5-10 éves távlatban szükségessé válhat.

C. Fejlődő infrastruktúra:

Dunabogdány településképének fejlesztése hozzájárul ahhoz, hogy az itt élők rendezett lakókörnyezetben, modern települési infrastruktúrát használva élhessék mindennapjaikat.

A településközpont további fejlesztése és szépítése, a Dunapart és a település többi része közötti közlekedési kapcsolat fejlesztése, a települési úthálózat karbantartása és javítása, a víziközmű hálózat állagjavítása a települési stratégia kiemelt részét képezi.

Dunabogdány infrastruktúrájának egyik legnagyobb kihívása jelenleg az elöregedett, mintegy 50 éves **víziközmű hálózat**. Felújítás hiányában csak rövid időtávon lehet sikeres akár egy közútfelújítás, hiszen nem tudható, hogy csőtörés, meghibásodás miatt mikor kell ismételt felbontani a frissen elkészült aszfaltot. Mindezekon felül az EUROVELO beruházáshoz kapcsolódó új dunai híd miatti víziközmű kiváltások is a jelenlegi gazdaságfejlesztési stratégia időtávján belül esedékesek.

Az úthálózat további fejlesztése, állagmegóvása mentén szükséges eldönteni **az autós – közösségi – kerékpáros – gyalogos közlekedés** Dunabogdányon kívánatos arányát, ennek fényében lehet hatékonyan meghozni olyan intézkedéseket, amelyek a megfelelő arány elérését tűzik ki célul. Ezen stratégia meghatározása a jelen gazdaságfejlesztési stratégia ciklusának elején szükséges. Ahogy a civil workshopon és az intézményvezetői interjún is elhangzott, az oktatási, köznevelési intézmények környezetében az autós és gyalogos közlekedés összehangolása, a parkolási helyzet könnyítése, a főúton való biztonságos átkelés elősegítése a meglévő átkelők fejlesztésével és újak létesítésével nagy mértékben hozzájárulhat az itt élők biztonságához, kényelméhez. A településen belüli autós közlekedés kapcsán célszerű olyan párbeszéd kezdeményezése a lakossággal, amely segítheti az alternatív közlekedési lehetőségek terjedését. Az óvoda beruházáshoz kapcsolódóan megújul az intézményhez vezető nem jó minőségű járda, így a gyalogos közlekedés lehetősége is javul.

D. Fenntartható turizmus:

Dunabogdány elhelyezkedését és természeti adottságait használva, de nem kihasználva aktívan alakítja szezonban megjelenő helyi és áthaladó turizmust, kiemelt célként kezelve, hogy ennek mértéke ne befolyásolja negatívan az itt lakók életminőségét.

A stratégia megoldást kínál a szezonban a strand környezetében tapasztalható zsúfoltságra, a parkolási nehézségekre. A hangsúlyt a minél nagyobb tömegek vonzása helyett a tudatos kontroll, a célzott fejlesztések és az áthaladó turizmus (vízi és kerékpáros) megfelelő kiszolgálása irányába mozdítja.

A **fenntartható turizmus** mint cél egyértelműen kijelöli a következő 5 év fejlesztési irányvonalát, amely elsősorban a strandra és vonzáskörzetére koncentrál. A parkolóhelyek számának meghatározása, a strand anyagi hasznosítása (azaz a szükséges beruházások elvégzése – szemétszállítás, mosdó, fűnyírás, strandfelügyelet, stb.) után a jelenlegi szabadstrand jelleg esetleges megszüntetése mind azt a célt szolgálja, hogy a környezeti adottságokból elsősorban a település és a lakosság profitáljon. A Budapest és a környező települések irányából érkező strandolókkal szemben elvárás a települési rendeletek betartása, a környezet megóvása és a hozzájárulás a település fejlesztéséhez.

A parkolási helyzet megoldására több javaslat is elhangzott (lásd: vállalkozói workshop), valamint a nyári szünet idejében az általános iskola mellett található nyílt parkoló 50 férőhelyével is könnyíthet a strand körüli parkolási helyzeten megfelelő kitáblázás és forgalomirányítás mellett.

Felmerült kérdésként a Dunakanyar más településeiről is tömegeket megmozgató rendezvények szerepe, az, hogy ezek hogyan illeszthetők bele a fenntartható turizmus stratégiájába. A nagyobb rendezvények hozzájárulhatnak Dunabogdány népszerűsítéséhez, és bevételi forrást is jelenthetnek. Fontos azonban a megfelelő tematika kialakítása, a minőségi programok biztosítása, amelyek anyagi vonzata a megtérülésig vezető években nagy terhet jelenthet az Önkormányzat számára.

E. Közösségépítés

Dunabogdány lakóközössége számára a helyi kultúra, hagyományok, a közösség összetartó erejének ápolása közös érdek. Célunk egy együttműködő, egymást támogató, aktív közösségi élet támogatása.

Összefogás a környékbeli településekkel, testvérvárosi kapcsolatok ápolása a stratégiai célok elérése érdekében. A helyi kezdeményezések aktív felkarolása koordinációs feladatok ellátásával, helyszín biztosításával, illetve célzott anyagi jellegű támogatások.

A közösségépítés lényeges szempontja a fiatalok számára közösségi programok biztosítása, illetve az utánpótlás neveléséhez szükséges erőforrások megléte. Ez jelenleg civil kezdeményezéssel biztosított, azonban a stratégia időtávján belül szükség lehet ezen a téren önkormányzati támogatásra. A civil workshopon is említett 16-24 éves korosztály esetében nehéz feladat a Dunabogdányhoz való kötődés erősítése, azonban így biztosítható, hogy többen családalapítás után is állandó lakhelyüknek választják a települést.

A közösségépítésben nagyobb szerep származhat az általános iskolának, hiszen egy sportnap, szemétszedés, közösségi nap esetén a gyerekek szüleikkel, rokonaikkal jelentős mozgósítási potenciállal bírnak.

5.3. Részletes elemzés - Önkormányzati rendőrség kialakításának lehetőségei

A stratégiák bemutatása során többször is említésre került: nincs olyan intézkedés, amely sikeres lehet a lakosság együttműködése nélkül. És bár egy közösségben a kölcsönös tisztelet, a közös értékek támpontot jelentenek a mindenki által elfogadott normák kialakítására és betartására (és ezt erősíti a stratégia ötödik, „E” pontja, mégis szükséges az, hogy az önkormányzat képes legyen ellenőrizni a rendeletek betartását.

Ezen feladat az önkormányzatok törvény által kijelölt tevékenységeiből is következik (Mötv. 13. § (1) bekezdés 17. pont): „közreműködés a település közbiztonságának biztosításában”.

A közbiztonság megteremtésének feladata nem hagyható kizárólag a rendőrségre, még akkor sem, ha a rendőrség a közrend, közbiztonság fenntartásának az első számú letéteményese. **Az önkormányzatok nagyon sokat tehetnek a közbiztonság érdekében**, különösen a rendőrséggel és a polgárőrséggel való szoros, valós együttműködés révén.

A közbiztonság – és nem csak a bűnmegelőzés szempontjából – kiemelten fontos Dunabogdány lakosai számára, hiszen alapjaiban határozhatja meg a település hangulatát, vonzerejét. Vállalkozni, mindennapjainkat élni egy olyan településen jó, ahol személyünket, egészségünket, anyagi javainkat biztonságban tudjuk. De mit is jelent az önkormányzat közreműködése?

A közbiztonság az alábbi négy szereplő együttműködése során jön létre:

- Központi állam (elsősorban rendőrség)
- Dunabogdány önkormányzata
- Polgárőrség (Dunabogdányi Polgárőrség Bűnmegelőzési és Önvédelmi Egyesülete)
- Esetenként a magánbiztonsági piac résztvevői (pl. rendezvények biztosítása)

Ezen szereplők közös elnevezése a nemzetközi irodalomban a plural policing (magyarul: kiterjesztett rendészeti család).

Az önkormányzatok egyik legjelentősebb eszköze a helyi közbiztonság alakítására az önkormányzati rendészet. Az önkormányzat:

1. Helyi rendeletekkel, a közösségi szabályok kialakításával, anyagi támogatással, térfigyelő rendszer kiépítésével hozzájárul a közbiztonság kialakulásának kereteihez
2. Működteti az önkormányzati rendészetet a közösségi szabályok betartása érdekében

A 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről meghatározza az önkormányzati rendészet jogköreit:

1. épület, létesítmény és egyéb vagyontárgyak őrzése, jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása,
2. tetten ért személy visszatartása,
3. dolgok ideiglenes elvétele

4. igazoltatás,
5. ruházat, csomag és jármű átvizsgálása, valamint jármű feltartóztatása,
6. tetten ért személy előállítás.

Az 1999. évi LXIII. törvény a közterület-felügyeletről a rendészeti törvény felsorolásán túl a következő lehetséges intézkedéseket nevesíti:

1. felvilágosítás kérése,
2. helyszíni bírság kiszabása,
3. közigazgatási bírság kiszabása,
4. tulajdonosi (kezelői) hozzájárulásban foglaltak megszegése vagy elmulasztása esetén a kötelezett felhívása előírások betartására,
5. közterületen szabálytalanul elhelyezett jármű elszállítással eltávolítása,
6. kerékbilincs alkalmazása,
7. járművek megállítása, feltartóztatása,
8. önkormányzat tulajdonában, használatában lévő vagyont védelme, őrzete, közbiztonsági szempontból ellenőrzése.

A közterület-felügyelő jogosult helyszíni bírságot kiszabni az alábbi szabálysértések észlelése esetén: tulajdon elleni szabálysértés, polgári felhasználású robbanóanyaggal és pirotechnikai termékkel kapcsolatos szabálysértés, koldulás, tiltott szerencsejáték, közerkölcs megsértése, veszélyeztetés kutyával, csendháborítás, köztisztasági szabálysértés, veszélyeztetés tárgyak elhelyezésével, eldobásával, szeszesital-árusítás, - kiszolgálás és – fogyasztás tilalmának megszegése, jogosulatlan közterületi értékesítés, jégen tartózkodás szabályainak megszegése, tiltott fürdés, személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése.

Az önkormányzati törvény (Mötv.) nem szól a közbiztonság kialakításában résztvevő önkormányzat irányítási feladatairól, míg a rendészeti törvény (Erfesz.) már nevesíti, hogy milyen formában hozható létre önkormányzati rendészeti szerv.

A rendészet irányítója lehet:

- a polgármester, ha a rendészeti szerv a polgármesteri hivatalban jön létre
- önálló költségvetési szerv létrehozása esetén a vezető kinevezése a képviselő testület feladata, a munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja. Ebben az esetben tehát a képviselő-testület az irányító, aminek a nevében a polgármester jár el

- költségvetési szerv részeként létrehozva a szabályozás nem tér el érdemben a 2. ponttól
- önálló személy alkalmazása csak abban az esetben lehetséges, ha a foglalkoztató, megbízó egy költségvetési szerv
- több önkormányzat társulásában létrehozott rendészet vezetője a társulási tanács és annak elnöke

Az önkormányzati rendészet egyik legfontosabb partnere a lakosok önszerveződő közössége, azaz **a polgárórség**. A partnerség akkor működhet jól, amennyiben megvan az együttműködési szándék, megfelelő mértékű az információmegosztás (elsősorban az önkormányzat oldaláról), valamint az anyagi és tárgyi eszközök is rendelkezésre állnak.

A polgárórség működését szabályozó törvény (A polgárórségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. Törvény, Pötv.) preambuluma alapján a polgárórség intézménye a közbiztonság megszilárdításában fontos szerepet betöltő önkéntes társadalmi szerveződés, a törvény célja pedig e szerveződéseknek a rendőrséggel, az önkormányzatokkal, a rendészeti szervekkel és a lakossággal való együttműködése kereteinek meghatározása.

A törvény alapján a polgárórség feladata: *„A polgárőr egyesület alapfeladatként a helyi közrend és közbiztonság védelme, valamint a bűnmegelőzésben való közreműködés érdekében **közterületi járőrszolgálatot, figyelőszolgálatot**, a közúti baleset helyszínén, valamint bölcsőde, óvoda, általános és középiskola közvetlen közelében jelzőőri tevékenységet lát el.”*

A szervezet tevékenységének középpontjában a helyi közrend, közbiztonság erősítése áll, szoros együttműködésben a rendőrséggel, az állampolgárok, a lakóközösség és **az önkormányzat által meghatározott prioritások, igények messzemenő figyelembevétele mellett**.

Az önkormányzat és a polgárórség együttműködése során jellemzően a következő problémák adódhatnak:

- személyi problémák: a polgárórség tagjai nem aktívak, kevés a fiatal, létszámhiányosak. Nem megfelelő a megjelenésük, képzettségük
- kommunikációs problémák: ha a rendészet nem tekint partnerként a polgárórségre
- szervezési problémák: a rendészeti feladatokat ellátók és a polgárőrök eltérő munkabeosztása gátolhatja a közös feladatok elvégzését

Az önkormányzatok és a **rendőrség** együttműködése Magyarországon jellemzően jó, és ez Dunabogdányban sincs másként. Országos felmérések alapján ha mégis fellépnek együttműködési zavarok, azok jellemzően a következő körülmények következményei:

1. szervezeti akadályok, mint létszámhiány a rendőrség oldalán, a felügyeleti jogok nem megfelelő ellátása
2. együttműködési problémák a rendészettel: ha a rendőrségi helyi képviselői nincsenek tisztában a rendőrség hatáskörével, nem bizalmi alapú az együttműködés
3. nem megfelelő információcsere, eltérő jogszabály értelmezés

Látható tehát, hogy a közbiztonság megteremtése, a helyi együttélés szabályainak ellenőrzése, betartása közös feladata a rendőrségnek, a polgárőrségnek és az önkormányzatnak szabályozóként, illetve a rendészeten keresztül aktív szereplőként. A jelenlegi jogszabályi környezetben megfelelő hatáskörök és felügyeleti rendszer hiányában az önkormányzat nem lehet a települési közbiztonság kizárólagos letéteményese. Azonban az önkormányzat még így is képes hatékonyan közreműködni a bel- és külterületi közbiztonság kialakításában és a lakosság számára látható és értelmezhető rendészeti közszolgáltatások biztosításában.

Célszerű tehát egy állandó önkormányzati rendészet fenntartása a rendőrséggel és a polgárőrséggel együttműködve Dunabogdányban, amelynek működésére közeli településeken (pl. Budakalász) is mutatkozik jó példa. A rendészet nyári szezonban elsősorban a strand és környékének biztosításában, a szabályok betartatásában nyújthat segítséget, hiszen itt nem lehet állandó rendőri jelenlétre számítani a nap minden órájában. Az őszi / téli időszakban pedig a környezetterhelés és zajterhelés csökkentése, a vonatkozó rendeletek betartatása lehet az elsődleges feladat.

5.4. Cél-eszköz mátrix

A stratégia megvalósításához kapcsolódó **2021-es célok és mérőszámok prioritási sorrendben**

- 1) **A helyi rendeletek betarthatóságának erősítése, az önkormányzati rendészeti tevékenység bővítésének megtervezése**
Mérés: Dunabogdány az 5.3. fejezetben leírt irányelvek figyelembe vételével intézkedési tervet készít az önkormányzati rendészeti tevékenység bővítésére, az ehhez szükséges finanszírozást a 2022-es költségvetésben biztosítja.
Támogatott stratégia: Szolgáltató település

- 2) **A Levegő Munkacsoport iránymutatásai alapján a levegő minőségét javító intézkedési terv elfogadása**
Mérés: az intézkedési terv elfogadása, a terv elemeit megerősítő határozat
Támogatott stratégia: Környezet- és egészségvédelem

- 3) **Óvodabővítés folytatása (befejezése) & bölcsődei ellátáshoz kapcsolódó lakossági igényfelmérés**
Mérés: az igényfelmérés megtörtént igen/nem, óvodai bővítés készülsége elérte az 50%
Támogatott stratégia: Szolgáltató település

- 4) **Belterületi úthálózat és vízelvezetés fejlesztése**
Mérés: az intézkedési tervben megjelölt útszakaszok felújítása a 2021-es év során teljesül
Támogatott stratégia: Fejlődő infrastruktúra

- 5) **A strand és környékének turisztikai célú fejlesztése és egyúttal a szezonban jelentkező forgalmi terhelés csökkentése**
Mérés: a strandpályázat kivitelezési munkái elindulnak, létszámkorlát bevezetése megtörténik, parkolással kapcsolatos lakossági panaszbejelentések száma csökken
Támogatott stratégia: Fenntartható turizmus

- 6) **A szűkebb és tágabb környezetben a közösségi összefogás elősegítése**
Mérés: támogatott sváb és magyar kulturális események száma, környező településekkel létrejövő stratégiai együttműködési megállapodás
Támogatott stratégia: Közösségépítés

Intézkedések (projektek), amelyek segítségével teljesülhetnek a 2021-es célok

Stratégia	2021-es cél	Intézkedések
Szolgáltató település	Önkormányzati rendészet kialakításához intézkedési terv	1) Rendészeti feladatok azonosítása 2) Kapacitásbecslés 3) Költségtervezés 4) Koncepció elfogadása 5) 2022-es költségvetési rendeletbe emeléshez előkészítés
	Óvoda beruhátás befejezése és bölcsőde igényfelmérés	1) Bölcsőde igények felmérése és intézkedési javaslat elkészítése 2) Óvodaberuházás befejezése, intézmény átadása
Környezet- és egészségvédelem	Levegőminőség intézkedési terv	1) A gazdaságfejlesztési stratégiában javasolt intézkedési terv civil egyeztetése 2) A javaslatcsomag elfogadása 3) Visszamérés keretfeltételeinek megteremtése
Fenntartható turizmus	Strand és környékének fejlesztése	1) Parkolási terv készítése, parkolók számának meghatározása és kijelölése 2) A strand jövőbeli működési modelljének meghatározása 3) A strandberuházás kivitelezésének megkezdése 4) Eurovelo 6 kapcsolat kiépítésének előkészítése (Tahi és Visegrád irányában) 5) Hajókikötő jövőjéről szóló koncepció elkészítése 6) A településen elérhető turizmust célzó szolgáltatások összefoglalása egy települési katalógus formájában 7) Nyári rendezvénynaptár – a várható látogatók számának tervezésével önkormányzati hírlevél, honlap
Fejlődő infrastruktúra	Belterületi úthálózat és vízvezetés fejlesztése	1) A 2021-es költségvetési rendeletben szereplő beruházások elvégzése 2) Eurovelo közműkiváltási igények felmérése 3) Részletes víziközmű állapotfelmérés, EU finanszírozási lehetőségek felmérése 4) Lakossági igények alapján forgalomtervezéssel útfelújítás (Fácános út, Bem utca, Arany János utca) 5) 11-es út alternatív átkelő biztosítása. 6) Vízvezetés, csatornázás fejlesztése (Erzsébet királyné utca) 7) Polgármesteri Hivatal udvarán átjárás biztosítása
Közösségépítés	Kulturális események támogatása	1) Pályázat civil kezdeményezések anyagi támogatására 2) Testvérvárosi kapcsolat élénkítése: közös intézkedési terv 3) Környező településekkel közös együttműködési stratégia készítése

5.5. A gazdaságfejlesztési stratégia intézkedéseinek finanszírozása

A gazdaságfejlesztési stratégia megvalósításának szükséges feltétele, hogy a ciklus során az intézkedések finanszírozása biztosított legyen. Ezen felül jelen fejezetben kitérünk a külső forrásból történő finanszírozás lehetőségeire is, figyelembe véve a stabilitási törvény által teremtett korlátokat.

Ahogy a következőkben részletesen is kifejtett, a 2014-2019-es gazdasági stratégiában rögzített összegek és jogszabályi keretek aktualizálásán alapuló elemzésből kiderül:

- Dunabogdány saját bevételeinek nagyságrendi növelése az előttünk álló 5 éves ciklusban 2025-ig nem elképzelhető
- Tekintve a jelenlegi is csupán 2 millió forintos éves hiteltörlesztést, illetve annak 2023-as lejáratát a stabilitási törvény engedte hitelkereten belül maximálisan 400 millió forintnyi nem pályázati forrásból történő beruházás finanszírozható. Javaslatunk az, hogy ilyen piaci hitelekből a fenntartható gazdálkodás érdekében jóval kevesebb, maximálisan 100 millió forint értékű beruházás történjen.
- Dunabogdány aktívan él az elérhető pályázatokkal és fordítja a település fejlesztésére: óvodafelújítás, strandfelújítás, a Magyar Falu Program pályázatai. Célszerű a gazdasági stratégia tervezett intézkedéseit is úgy válogatni, hogy azok illeszkedjenek a következő uniós fejlesztési ciklus céljaihoz, így biztosítva a kívánt forrást a gazdaságfejlesztési stratégia megvalósítására

Célunk, hogy a következőkben röviden bemutassuk a rendelkezésre álló mozgástér bővítésének lehetőségeit mind a saját források növelésével (*több önkormányzati bevétel, illetve jelenleg végzett tevékenységek optimalizálása*), mind pedig a külső finanszírozók (*Európai Unió források, befektetők, hitelek és kötvénykibocsátás*) által.

Adózás:

Dunabogdány helyi adórendszere (**18/2007/XII.19.**) több szempontból is egyedinek mondható a térségben. Míg a környező településeken (*Szentendre, Visegrád*) a kommunális adó mértéke a törvényi maximumot közelítve 17.000 Ft fölött található, Dunabogdányban ez az adótípus nem létezik. A vagyoni jellegű adók közül telekadó szintén annak ellenére nem létezik, hogy a környező települések szinte mindegyikén megjelenik. Az építményadó 29 millió forintos éves bevételével jelentősnek mondható, a saját adóerő közel negyedét adja, mértéke a korábbi gazdaságfejlesztési stratégia tervezési időszakához képest is emelkedett 4 millió forinttal. Mértéke még a növekedéssel együtt is a törvényileg lehetővé tett mérték töredéke, valamint a számos kivételen felül vállalkozások számára kedvezőbb, mint magánszemélyek számára.

Az iparűzési adó mértéke Szendendrével megegyező módon a törvényi maximum, azaz 2%, azonban az ideiglenesen végzett munka adóterhe mindössze 300 Ft, a törvény által biztosított 5000 Ft töredéke. A környező településeken Visegrád 1,8%-kal, valamint a szentendrei sziget több

települése 1.5%-kal a vállalkozások számára kedvezőbb befektetői környezetet biztosít.

Összességében a települési háztartások átlagos adóterhe 20%-os növekedés esetén is csupán átlagosnak lehetne mondható, azonban csupán néhány millió forint éves bevételnövekedést hozna, és Dunabogdány elveszítené adóelőnyét szomszédjaival szemben.

A helyi adók aránya a mérlegfőösszeghez képest 30% alatt marad, ami Magyarország fejlettebb régióiban viszonylag alacsony értéknek számít. Budakalász esetében ez az arány például meghaladja az 50%-ot, azonban egyes nyírségi településeknél alig éri el a 10%-ot.

Külső finanszírozás

A Stabilitási törvény rendelkezései korlátot szabnak az önkormányzati külső finanszírozásnak, és a hitelfelvételt engedélykötelessé teszik annak érdekében, hogy elkerülhető legyen az adósságállomány újratermelődése. Azonban jelen gazdaságfejlesztési stratégia szempontjából releváns, hogy a törvény hagy némi mozgásteret a fejlesztések finanszírozása kapcsán:

A Kormány kötelező tájékoztatása mellett amennyiben a fejlesztési előirányzat szerepel az önkormányzat költségvetésében

*„ha a 10/C. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatásban a megkötni tervezettel megegyező vagy annál nagyobb összeggel szerepel - fejlesztési célt szolgál és nem haladja meg a fővárosi önkormányzat és megyei jogú város önkormányzata esetében a 100 millió forintot, országos nemzeti önkormányzat esetében a 20 millió forintot, **egyéb önkormányzat esetében az adott évi saját bevételeinek 20%-át, de legfeljebb a 10 millió forintot**”*

Mivel Dunabogdány éves szinten a rendkívülinek számító 2020-2021-es évet nem számítva a következő gazdasági ciklusban a gördülő tervezés alapján megközelítőleg 140 millió forint saját bevétellel rendelkezik, ezért az Önkormányzatra az éves 10 millió forintos hitelezési korlát vonatkozik.

A teljes felvehető hitelösszeg nagyságához iránymutatásul szolgál, hogy *„az önkormányzat adósságot keletkeztető ügyletből származó tárgyevi összes fizetési kötelezettsége az adósságot keletkeztető ügylet futamidejének végéig egyik évben sem haladhatja meg az önkormányzat adott évi saját bevételeinek 50%-át.”* Az Önkormányzat jelenleg egy, 2013-ban keletkezett, 10 éves futamidejű, 23,8 millió forintos összegű hitellel rendelkezik, amelynek éves törlesztése nem haladja meg a 3 millió forintot. Így 2020-2025 között a teljes, **40 millió forintos** engedélymentes hitelezési mozgástér kihasználható, hiszen a jelenlegi hitelezési feltételeket alapulvéve 10 éves futamidővel a teljes éves törlesztési kötelezettség nem haladná meg a 10 millió forintot, azaz a saját bevételek 10%-át, illetve a szabadon felhasználható források harmadát. Engedélyköteles hitelfelvétellel a stabilitási törvény által maximálisan tolerált évi 50 millió forintos törlesztő részlet **400 millió forintos** hitel felvételét teszi lehetővé. Ezen teljes mozgástér kihasználását azonban nem javasoljuk, hiszen a törlesztőrészek meghaladnák a saját szabadon felhasználható források mértékét, így az Önkormányzat könnyen fenntarthatatlan adósságspirálba kerülhet, valamint megszűnhet az ingatlanvagyon állagmegóvásának lehetősége, ezzel a jövőben további kiadások keletkezhetnek. A költségvetési helyzet áttekintése után azt **javasoljuk, hogy Dunabogdány fejlesztési hitelfelvétele során a korábbi gazdaságfejlesztési stratégiában megállapított limittel összhangban a 2020-2025-ös időszakban a teljes éves törlesztőrészlet ne haladja meg a 10 millió forintot, így biztosítva a**

település fenntartható fejlődését.

5.6. Eredményességi és monitoring kritériumok meghatározása

Az eredményességi és monitoring kritériumok szolgálják a projekt eredményeinek mérhetőségét, nyomon követhetőségét. A mutatók a SMART módszertan szerint kerültek meghatározásra, azaz:

1. egyszerű, érthető kritériumokat fogalmazznak meg
2. mérhető, számszerűsíthető eredménnyel járnak
3. a mutatók értékét az intézkedések közvetlenül képesek befolyásolni
4. a mutatóknak egyértelmű felelőse van
5. a mutatók számításának módja áttekinthető, ellenőrizhető

A mutatószámok elérésének végdátuma jelen gazdaságfejlesztési stratégia vége, azaz 2025. Az 5.4 fejezet tartalmazza projekt monitoring mutatóit, melyeket az alábbi sablonban kezelve a nyomonkövetés is áttekinthető, programonként és részstratégiánként:

Program / részstratégia	Mutatószám	Kiinduló érték	Célérték